

© ANNE VANDENBOSCH

VOEDSELAGENTSCHAP RAADT SNIJDEN POOTGOED STERK AF

Het snijden van aardappelpootgoed bestemd voor de vermeerdering of voor de productie van consumptieaardappelen vertoont belangrijke fytosanitaire risico's. Daarom wordt het streng afgeraden. Deze praktijk heeft ook grote gevolgen voor de aansprakelijkheid bij eventuele gebreken. Het snijden van pootgoed kan enkel in opdracht van de teler. – Naar: Vegaplan

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) plaatste op haar website een bericht over de fytosanitaire risico's die samenhangen met het gebruik van doorsneden pootaardappelen. Wanneer het doorsnijden niet op een geschikte wijze gebeurt, kunnen zich snel en massaal schimmel-, virus- of bacterieziekten – en in het bijzonder quarantaineziekten – verspreiden. De gevolgen zijn vaak erg nadelig voor de telers: een slechte opkomst als gevolg van bacterierot, slecht groeiende planten als gevolg van de ontwikkeling van virussen ... De Belgische telers kregen tot nog toe nooit te maken met quarantaineziekten als gevolg van het gebruik van doorsneden pootgoed. Niemand is echter gevrijwaard van dat risico. Besmettingen, zowel door *clavibacter* als

door *ralstonia*, hebben zich al voorgedaan in andere landen, waaronder Nederland. Enkele van de betrokken pootgoedtelers sneden ook pootgoed voor derden. Ze verhoogden zo het risico op kruisbesmetting tussen partijen van verschillende oorsprong.

Standaardprocedure

Vegaplan heeft ten behoeve van de Sectorgids 'Autocontrole voor de primaire

.....
In ons land is het
binnenbrengen van gesneden
pootgoed zonder
plantenpaspoort illegaal.
.....

productie' (G-040) en van de 'IKKB Standaard voor primaire plantaardige productie', een procedure opgesteld in samenwerking met de sector en met het FAVV. Die heeft als doel alle besmettingen door het snijden van pootgoed te vermijden. Het snijden van aardappelpootgoed moet gebeuren door de gebruiker van het gesneden pootgoed. Het kan ook op aanvraag van en voor rekening van de gebruiker worden uitgevoerd door een loonwerker die bij het FAVV geregistreerd is. Het snijden kan dan ofwel op de vestigingseenheid van de gebruiker van het gesneden pootgoed, ofwel op de vestigingseenheid van de geregistreerde loonwerker gebeuren. Het te snijden pootgoed moet perfect gezond zijn. Zitten er rotte knollen in de partij, dan is het risico op verspreiding van

schimmels of bacteriën groot, zelfs wanneer men een snijmachine gebruikt waarvan het mes continu wordt ontsmet. Het is dan ook noodzakelijk om het pootgoed voor het snijden visueel te controleren op de aanwezigheid van besmette knollen. De ideale temperatuur bij het snijden is 12 °C. Na het snijden van de poters is het nodig de pootgoedstukken te behandelen tegen schimmelrot en het snijvlak te laten verkurken. Verstuiven van talkpoeder op de knolhelften versnelt het drogen. Goed drogen, bevordert de kistenbewaring na het snijden.

Voor al bacteriën en virussen worden gemakkelijk versmeerd door de snijmachine. Daarom is het ontsmetten volgens een efficiënte methode van de messen of snij-schijven altijd vereist. Dit kan door voortdurend ontsmettingsmiddel te vernevelen op het snijvlak van het mes of de schijf, of door dat mes of die snij-schijf continu door een ontsmettingsoplossing te laten draaien. De ontsmettingsvloeistof zal met de tijd verdunnen, doordat water uit de knol vrijkomt bij het snijden. Je moet bijgevolg de concentratie van de ontsmettingsvloeistof goed opvolgen en die tijdig verversen. Snij-schijven en messen moeten ook roestvrij zijn, bijvoorbeeld doordat ze vervaardigd zijn uit inox. Na het snijden van een partij moeten al de delen van de snijlijn en de snijmachine die in contact zijn gekomen met de poters goed en volledig worden gereinigd en ontsmet. Aarde en ander vast afval moet je uit de tussenruimtes verwijderen, eventueel met water onder druk.

Wanneer het snijden van het aardappelpootgoed door de teler van consumptieaardappelen wordt uitgevoerd, is er geen specifieke installatie vereist. Toch moet je het gebruikte mes regelmatig ontsmetten. Een quaternaire ammoniumoplossing is aanbevolen als ontsmettingsmiddel omdat die een geringe toxiciteit combineert met niet-corrosieve eigenschappen. De toevoeging van een uitvloeier kan het contact van het ontsmettingsmiddel met het snijvlak van het mes of de schijf versterken. Je mag enkel de door de FOD Volksgezondheid toegelaten ontsmettingsmiddelen met een erkenningsnummer gebruiken (<https://portal.health.fgov.be>). Let op, het is verboden gesneden pootgoed te verkopen of gratis over te dragen.

Invoer van gesneden pootgoed

Het binnenbrengen van gesneden pootgoed zonder plantenpaspoort blijft in ons land illegaal. Wanneer je het pootgoed liet snijden in een andere lidstaat, moet je op

vraag van de controleoverheden (FAVV) direct een officiële verklaring van de fytosanitaire autoriteiten van het betreffende land kunnen voorleggen. Daarin wordt gegarandeerd dat alle goede fytosanitaire hygiënepraktijken in acht werden genomen.

Besmetting door een quarantaineorganisme

Wanneer het agentschap tijdens een onderzoek naar aanleiding van een besmetting met een quarantaineorganisme sterk vermoedt dat de oorzaak van de besmetting in het doorsnijden van pootgoed ligt, dan worden alle pootgoedpartijen die in dezelfde installaties werden doorgesneden of alle partijen nakomelingen van de knollen (zowel pootgoed als consumptieaardappelen) als verdacht beschouwd. Zij zijn dan onderworpen aan alle voor dat quarantaine-organisme geldende specifieke wettelijke voorschriften. Die voorzien meestal in bewarend beslag en bemonstering met het oog op een analyse. Wanneer die de besmetting

Het is nodig de pootgoedstukken te behandelen tegen schimmelrot en het snijvlak te laten verkurken om extra infecties tijdens het bewaren en gebruiken te voorkomen.

HOUD JE GEGEVENS BIJ

De schoonmaak- en ontsmettingsactiviteiten moeten worden bijgehouden en genoteerd in een register. Dat moet de volgende gegevens vermelden:

- type uitrusting dat behandeld wordt (machines, kisten, laadborden en andere recipiënten, opslageenheid, voertuigen, infrastructuur ...);
- datum van behandeling;
- het gebruikte biocide (volledige commerciële benaming);
- de concentratie;
- de gebruikte hoeveelheid.

bevestigd, gelden ook alle uitroeiingsmaatregelen. Die maatregelen gelden eveneens voor de partijen die worden beschouwd als 'waarschijnlijk besmet' (partijen die mogelijk contact hadden of klonaal verwant zijn met de besmette partij), zelfs als bij de analyses ervan geen besmettingen konden worden teruggevonden.

Gezien de risico's verbonden aan het snijden van pootgoed, raden wij aan voorzichtig te zijn en de hoger beschreven maatregelen te eerbiedigen. Deze zijn verplicht in het kader van de autocontrole en de certificatie van de landbouwnoemingen. Deze voorschriften zullen in de volgende versie van de Sectorgids 'Autocontrole voor de loonwerkers' (G-033)

evenals in de 'IKKB Standaard voor loonwerkers' worden opgenomen. Vandaag komen zij al voor in de Sectorgids en de 'IKKB Standaard voor de landbouwers'. De gebruiker van het gesneden pootgoed draagt alle fytosanitaire risico's, onafhankelijk van het feit of hij het pootgoed zelf sneed of deze activiteit door een gemandateerde derde liet uitvoeren. In dit laatste geval moet hij ervoor zorgen dat de loonwerker op de hoogte is van de voorschriften voor het snijden van pootgoed. ■

Het originele bericht kan je nalezen op de website van het FAVV, www.favv-afsa.fgov.be (bericht van 23 november 2012).